

Noben narod se ne more pravično soditi v jeziku nezapopadljivem.

Noben narod ne more svobode uživati brez narodnosti svoje, ker narodna svoboda — je narodnost.

Ako je pa to res, — in kdo terdi, da ni in sme reči, da ljubi narod, vero, pravico, svobodo in omiko, — se morajo priznati vsakemu tedaj tudi slovenskemu narodu vse te pravice od konca do kraja.

To zahteva blagor narodov, namen, pokoj, napredek in blagostanje države, zveze raznih narodov.

Zato, kadar presije zvezda svobode meglo zatiranja v naši državi, nje pravi svit zbudi ravnopravnost narodov.

Hvala in slava tedaj našemu Gospodu in Cesarju, ki je narodom postavno poterdil vsem enake pravice!

Njegova volja in postava pa mora biti vsakemu, ali jo ima ubogati ali jo izpeljati, sveta, neprelomljiva, in se mora djansko vresničiti, da izbudí in okrepi moči posameznih narodov za družbo državno neobhodno potrebne.

Izrečene pravice, v djanju pa neizpeljevane ali celó skrito zabranjevane so dvorezen meč, ki ranuje in morí postavoljubne, pravične, zveste narode skrivno in krivično.

Ker pa zaupamo na zvestobo Cesarjeve besede, kakor je naša zvestoba nepremakljiva, ne bojimo se zanj po slobnih nasprotnikih nam nastavljenih, temveč tirjajmo postavno in pošteno vse naše pravice.

Če tudi nihče izmed nas noče biti kladvo, ktero ima razbijati nasprotno ošabno puhlo stvar, — z zjedinjeno močjo, z zjedinjenimi mislimi, z zjedinjenim djanjem bomo nasprotnikom pokazali, da več zamore zvestoba in doslednost, ko brezznajčajnost in izdajstvo od večnega Mojstra strašno prokleta.

Delajmo, trudimo se, darujmo, složimo se — al ne udajmo se!... Z Bogom!

Vaš zvest rojak

dr. Lovro Toman.

V Radolici na dan sv. Aleša 1861.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državnega zbora.) V seji zgornje zbornice 12. t. m. je bil po doljni zbornici nekako premenjeni opravični red poterjen; šel bo tedaj zdaj v poterjenje k Nj. velič. cesarju. — V spodnji zbornici so se začeli 16. t. m. splošni pomenki o fevdni zvezi; za odborov predlog so govorili dosihmal poslanci dr. Stras, dr. Waser, žl. Hopfen, dr. Ant. Ryger, dr. Herbst, — zoper ta predlog pa dr. Prahensky, grof Beleredi, grof Clam Martinic, dr. Tašek, dr. Zyblikievič, prof. Stanek, dr. Klaudi in dr. Ladislav Rieger. Vsi odgovorniki so za odpravo te starine; al govorniki zoper predlog odbora so dokazali, da ta reč ne gre v rabsodbo temu (ožjemu) državnemu zboru, ampak deželnim zborom. Prostora nam manjka, da bi na drobno omenili vse govore; povémo tedaj le, da največ pozornost sta izbudila govor Clam-Martinicov in Lad. Riegerjev, ki je čez celo uro terpel. Ker je dr. Rieger še posebno zagovarjal veljavo večih dežel avstrijskih, je g. minister Lasser kot poslanec in rojen Solnogradčan, besedo poprijel in zastopal enake pravice tudi manjšim deželam, na kar je dr. Rieger odgovoril, da ni hotel žaliti Salcburga ter je nadušeno zaklical: „Živila Solnograška dežela!“ Čeravno je g. ministrov govor izbudil nek neprijeten hrup v zboru; bomo si ga mi vendar v dober spomin vzeli, ker vnovič zagotavlja, da vsem, tudi manjšim deželam mora biti enaka pravica.

— V pondeljek je državni zbor pričakoval, da se mu bo povedalo, kaj je Nj. velič. cesar odgovoril Ogrom; al v pondeljek je cesarjevo pismo še le šlo v Pešt v deželni zbor, in včeraj v (torek) ga je zvedil še le državni zbor. Kakšen je njegov zapopadek, še nihče ne ve. Da ni po

volji ogerskega dvornega kancelarja barona Vay-a in ogerskega ministra grofa Szécsen-a, to je gotovo, ker oba sta iz svoje službe stopila in presv. cesar so 18. t. m. za dvornega kancelarja izvolili grofa Forgacs-a, ki je sedaj deželni poglavar v Pragi bil, namesto grofa Szécsen-a pa grofa Morica Esterhazy-a, nekdanjega poslanca v Rimu. Vsi drugi ogerski glavarji pa so še ostali. To je neko malo znamenje, da je vendar še upati, da bi utegnili Ogri stopiti v kolo družih avstrijskih dežel in v državni zbor, kjer bi 85 ogerskih poslancev, poslanci hervaški in slavonski, Serbi, Erdeljci itd. častitljiva množina bili zoper nemške centraliste. Bog daj, da bi Ogri spoznali svoj prid, prid vseh družih dežel avstrijskih in tako cele Avstrije! Prihodnje novice z Ogerskega bojo tedaj sila važne.

— Novice iz Karfa poterjujejo, da se presvitle cesarice zdravje čedalje boljša. Kakor se sliši, jo bojo presvitli cesar obiskali prihodnji mesec, berž ko bo ladija za to potovanje pripravljena.

— Slavni dr. Franc Šuselka, največjavniši brambovec Nemcev v našem cesarstvu, je z svojim govorom 14. dan t. m. na svojem gradiču blizo Dunaja nemško centrališko stranko zlo vplašil, ker naravnost je levičnikom v državnem zboru rekel, da ni res, da so liberalci, in da tudi nemškimi Avstrijancom najbolj kaže in da to prava svoboda in prihodnost Nemčije terja, da tudi vsak nemšk Avstrijanec je nekako federalist.

Iz Lvova v Galiciji 18. julija. Časnik „Głos“, ki je prinesel te dni Rosenthalov sostavek pod nadpisom: „Posłanie do wszystkich rodaków“ (poslanica do vseh poljskih rojakov) je po sklepu c. kr. deželne sodnije v prepoved djan in odgovornega vrednika gosp. S. Kaczkovski-ga so zaperli zatega voljo, ker oni sostavek vsled §. 58 lit. c. kazenske postave zapopada hudodelstvo velike izdaje.

Laško. Novo laško kraljestvo še ne stoji na terdnih nogah. Gotovo je, da bi nekteri radi prvega ministra Riccasoli-a, namestnika Cavour-jevega, spodkopali. Na Neapolitansko pošilja vlada čedalje več vojakov, da bi zadušili nepokoj. Cesar Napoleon je kralju Viktor Emanuelu pismo pisal, ki ga je tako razveselilo, da je generalu Fleury-u rekel: „srečnega se čislam, da naš mogočni zaveznik (Napoleon) našo politiko skoz in skoz poterjuje.“ — Zastran zdravja sv. Očeta se nič gotovega ne zvé; komaj da en časnik pravi: sv. oče so spet dobri, berž piše drug, da zmiraj spijo, da jih vročnica nikoli do dobrega ne zapusti in so čedalje bolj slabi.

Francozko. Iz Pariza. Knez Adam Czartoryski, nekdanj glava poljske ustaje, je 16. t. m. v Parizu umrl, kamor je po poljski revoluciji leta 1831 se preselil.

Turčija. Novi sultan ima res le eno ženo (rojeno Angležkinjo) in bode tudi vprihodnje samo to obderžal; s to ženo ima enega sinka 4 leta starega, ki ga pa je na skrivnem izrejal z dovoljenjem rajukega sultana, kteremu je bila sicer po turški pravici oblast dana, vse svoje sorodnike pomoriti; al sultan ni bil tak grozovit divjak.

Listnica vredništva. Gosp. V. Pl. v B: Vse, kar se tiče slov. političnega časnika, so dosihmal še pia desideria. — Gosp. A. M. v G: Celó prepozno nam je došel Vaš sostavek za to sredo; gotovo pride drugi pot. — Gosp. A. D. v Dr: Ravno tako. Ne zamerite, ako v pondeljek ob 10. uri prejeti obširni sostavki ne morejo biti že v torek popoldne natisnjeni. Kar največ je mogoče, potisnemo berž v „Novice.“ — Gosp. Višnj: Hvala lepa za zastavice; prosim še kake 3 ali 4 kratke z dvema versticama, prav „žmahtne.“ — Gosp. Jak. B. v G: Sam Bog vé, kaj se godí z Vašo povestnico. Tabart v tretje se bo poslala z retour-recepisom. — Gosp. Jak. P. v Jav: Založniku smo izročili pismo Vaše. — Gosp. A. T. v Z: Obljubljeni popis vandalizma s starimi rokopisi prosimo.